

Mal for utdanningsplaner i Helse Vest

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en **overordnet utdanningsplan** for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiseringss- /supplerings-tjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanene skal oppdateres årlig.

Overordnet utdanningsplan for Kvinneklinikken Haukeland Universitetssjukehus, Helse-Bergen HF Spesialitet Fødselshjelp og kvinnesykdommer

Publisert juni 2019

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Kvinneklinikken, Haukeland Universitetssjukehus er en av Nordens største kvinneklinikker med 420 ansatte. Det 4.800 fødsler i året og 1.900 gynekologiske operasjoner.

Klinikken har regionansvar for gynekologisk cancer og er *Nasjonalt senter for fistelkirurgi*. Haukeland Universitetssjukehus (Helse, Bergen HF) er regionssykehus for Helse Vest, og har et opptaksområde på 448.000 innbyggere.

Ansatte: Klinikken har 29 overleger (27 årsverk) og 13 LIS-stillinger. På grunn av svangerskapspermisjoner og sideutdannelse i kirurgi, er det for tiden 22 LIS-leger tilknyttet avdelingen. 10 LIS-leger har fast stilling og 12 har vikariater, inkludert LIS i gruppe-1 tjeneste. I tillegg er sju av legene ansatt ved Universitetet i Bergen, en i hovedstilling.

Avdelingen har 5 seksjoner:

Fødeseksjon

Seksjon for generell gynekologi

Seksjon for gynekologisk kreft

Seksjon for fostermedisin og ultralyd
Seksjon for assistert befruktning

For å sikre at LIS-utdanning og implementering av ny utdanningsmodell blir ledelsesforankret, ble det opprettet en ny stilling i 2018: *Utdanningskoordinerende klinikkoverlege (UOL)*. Til denne stillingen ligger det å ha ansvar for å tilrettelegge gode og effektive utdanningsløp for LIS-legerne. Det arbeides med en detaljert kompetansestige i forhold til hvilke læringsmål som skal være oppnådd etter hver rotasjon.

Beskrivelse av utdanningsløpene

LIS roterer mellom alle seksjoner i 6 måneders perioder.

Varighet:

Seksjon	Antall rotasjoner	Total tid
Generell Gynekologi	3	18 mnd
Gynekologisk kreft	1	6 mnd
Fødeseksjonen	3	18 mnd
Fostermedisin/Ultralyd	1/2	3 mnd
Assistert befruktning	1/2	3 mnd
Generell Kirurgi	Arena 2	12mnd*

*Kan gjøres på 6 mnd

LIS i Gruppe 1-tjeneste roterer mellom Fødeseksjonen (2 rotasjoner), Gynekologisk kreft (1 rotasjon). Seksjonsoverlegene sørger for oppgavefordeling på sine seksjoner slik at læringsaktiviteter fordeles og læringsmål oppnås.

Læringsarenaer:

Seksjon for generell gynekologi: Her har LIS selvstendig poliklinikk, men med overlege tilgjengelig for supervisjon. Vår generelle gyn poliklinikk favner omtrent alle problemstillinger innenfor fagområdet, og LIS får trening i de fleste læringsaktiviteter innenfor læringsmål: GYN 055-088. Det er et mål at de skal ha minst en dag på operasjonsstuen per uke. Ellers arbeider de på sengeposten med inn- og utskrivninger.

Fødeseksjonen: LIS-leger arbeider under supervisjon på elektiv poliklinikk, induksjonspoliklinikk og på akutt poliklinikk. I tillegg har hver LIS minst en dag i uken på fødegangen hvor de får utrede, følge opp og behandle fødsler blant annet med manglende progresjon, akutte situasjoner, postpartum blødninger, truende asfyxi, perinealrupturer og intrauterin fosterdød.

Seksjon for Fostermedisin og ultralyd: LIS-legene lærer å utføre rutine-ultralydundersøkelser i 2.trimester («screening»), vekstundersøkelser i 3.trimester, blodstrømsmålinger i arteria umbilicalis, arteria cerebri media og arteria uterina.

Seksjon for gynekologisk kreft: Her lærer de pakkeforløp, 1.og 2.linje's behandling av kreft i kvinnelig genitalia og diagnostisering og behandling av premaligne lidelser i cervix. De assisterer på laparatomier, initierer cellegiftkurer og de skal også være kontaktleger med supervisjon for inneliggende kreftpasienter. (Læringsmål GYN- 104-108)

Generell kirurgisk tjeneste: For å bli spesialist er det et krav å oppnå basale kirurgiske ferdigheter (Læringsmål GYN-096-101) inkludert en prosedyreliste. Kravet er minimum 6 måneder på generell kirurgisk avdeling for å oppnå disse læringsmålene, vi vil tegne avtale med Kirurgisk avdeling, Helse Bergen HF (avdeling Haukeland Universitetssjukehus og Voss SH).

Introduksjon av nye LIS

Kandidaten får ved ansettelse: Informasjon om vår elektroniske introduksjonsmappe. Den inneholder avdelingens utdanningsplan, oversikt over introduksjonsperioden, linker til obligatoriske e-kurs for nyansatte og dessuten nyttige linker til kurskatalog og kompetanseportal.

Nye LIS-leger får tildelt en veileder i løpet av den første uken de er ansatt. De vil fra 1.mai 2019 få tildelt en individuell utdanningsplan i kompetanseportalen. De første fire ukene er introduksjonsuker hvor de ikke settes inn i vanlig drift, men «går ekstra». De følger en annen LIS-lege to uker på gynekologisk poliklinikk, to uker på Fødeseksjonen og to dager på seksjon for fostermedisin. De får også to «følgevakter», hvorav en er i helg.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling.

Veiledning:

En personlig veileder blir tildelt LIS-lege i løpet av første uke etter ansettelse. Veileder og LIS-lege skal ha en introduksjonssamtale i løpet av de to første ukene.

Utdanningskoordinerende klinikkoverlege tildeler legen en utdanningsplan for spesialiteten i Kompetanseportalen. Det forventes at LIS-legen setter seg inn i denne og i avdelingens generelle utdanningsplan inkludert kompetansestige for hvilke læringsmål som skal være oppnådd ved hver rotasjon.

Det er avsatt 45 minutter etter morgenmøtet 5 ganger per år til individuell veiledningssamtale. I tillegg skal veilederparet avtale samtale hver 2.måned. Det er både veileder og LIS-legen som har ansvar for at samtalene finner sted.

LIS-legen skal gi utdanningsansvarlig klinikkoverlege beskjed om at møtet har funnet sted. Dette blir registrert av UKKO.

Veilederforum avholdes 4 ganger per år. Det består av alle overlegene som er veiledere. Der diskuteres de forskjellige kandidatenes progresjon, praktiske ferdigheter, samarbeid og kommunikasjon, forbedringspotensialer.

Informasjon fra dette møtet er loggført, og det er veileders oppgave å gi tilbakemelding til hver LIS fra dette møtet. Avdelingen har som målsetting at alle veiledere skal ha gjennomgått et formelt 2-dagers veilederkurs, arrangert av Helseforetaket.

LIS-legene får supervisjon i det daglige kliniske arbeidet med pasienter av den nærmeste overlegen. På hver av de to største poliklinikken («Poliklinikk for gravide mor og barn» og «Poliklinikk for generell Gynekologi») er det en koordinerende overlege som primært har ansvar for supervisjon.

LIS-leger i primærvaktsjiktet (2-3 første år av spesialiseringen) har 4 timer fordypning lagt inn i arbeidstiden.

LIS-legene får også anledning til å være med på faglige diskusjoner på pre-visitt, MTD-møter og vaktmøter.

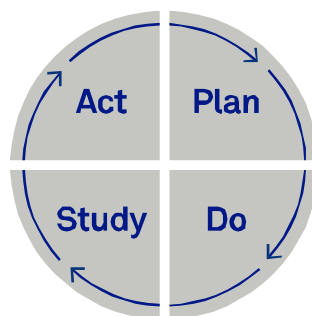
Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

LIS-legen fører selv inn sine oppnådde/gjennomførte læringsaktiviteter i kompetanseportalen og sender dem til godkjenning hos supervisor (erfaren LIS eller overlege), veileder eller seksjonsoverlege. LIS-har også en del læringsaktiviteter som blir godkjent ved selvevaluering. Mange prosedyrer kan signeres i blokk.

Mai 2019:

Vi er i ferd med å innføre en ny struktur på hele utdanningen, og rutiner rundt signering og godkjenning av læringsaktiviteter/læringsmål må prøves ut, revideres og prøves ut på ny etter vanlig forbedringsmodell.

Det må også lages en risikovurdering på gjennomføring, særlig med tanke på tidsbruk for supervisører og veiledere. Godkjenning i kompetanseportalen og veiledning/supervisjon må legges inn i GAT oppgaveplan for overlegene.

Teoretisk undervisning

Internundervisning organiseres av utdanningsutvalget og UOL. Kvinneklinikken ved HUS har en times internundervisning i forelesningsform per uke. Forelesere settes opp etter tur og det tildeles tema ifølge læringsmål som er fastlagt i utdanningsplanen. Forelesningene legges ut PDF form i en fellesmappe hvor alle har tilgang, og hvor man også kan gjøre selvstudium.

En gang per uke er det og 1 times undervisning med henholdsvis eksterne forelesere som kommer til KK eller generelle forelesninger som holdes for hele Haukeland Universitetssjukehus.

En gang per år arrangeres det seminar (3 timer) om utvalgte temaer som f. eks kirurgisk teknikk ved gynekologiske operasjoner.

Kvinneklinikken har også en fagdag per år hvor det arrangeres scenarier og vi deltar sammen med andre yrkesgrupper som jordmødre, sykepleiere og anestesipersonell.

Utdanningsutvalget prioriterer LIS til obligatoriske kurs. Hver lege har rett til 5 kursdager per halvår, og sykehuset betaler kursavgift. Dersom LIS har vakt i kursperioden, blir denne vakant.

Felles kompetansemål (FKM)

De felles kompetansemålene inkluderer:

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk
- Pasient- og brukervedvirkning
- Pasient- og pårørendeopplæring
- Lovverk
- Samhandling

To ganger per år arrangeres rollespill og felles diskusjon rundt dette, bare med LIS og UOL tilstede. Temaer dreier seg om kommunikasjon og brukervedvirkning.

LIS deltar ellers i avdelingens Kvalitetsforum.

LIS skal under sin utdanning delta i et forbedringsarbeid hvor de skal involvere lokal ledelse og andre faggrupper. De skal også lære å verktøy for å følge en prosess med kvalitetsmålinger og seriediagrammer.

Det er ellers et mål at LIS-legene skal delta inn i de mange prosjekter som pågår ved Kvinneklinikken, HUS. Våre seksjonsoverleger skal initiere og tilrettelegge

for at LIS kan få noe tid frikjøpt tid til dette arbeidet eventuelt skal fordypningstid anvendes.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Klinikken har et utdanningsutvalg, og avholder 6 møter per år.

Utdanningsansvarlig klinikkoverlege (UOL) er leder av utdanningsutvalget som ellers består av:

En overlege og 4 LIS-leger.

Utdanningsutvalget har følgende oppgaver:

Oppdatere klinikkens generelle utdanningsplan.

Sørge for at alle har individuelle utdanningsplaner.

Tildel veileder til nyansatt LIS.

Kontrollere at veiledning finner sted

Tildel og organisere internundervisning.

Sørge for å tilrettelegge læringsaktiviteter slik at alle læringsmål oppnås i ny utdanningsmodell.

Forskning

I ansettelsesprosessen blir det lagt vekt på forskningskompetanse eller interesse/ intensjon om forskning. Vi har 7 ansatte overleger som også har universitetstilknytning, hvorav 2 professorstillinger og 2 amanuensis-stillinger. Disse har i sin stillingsinstruks ansvar for å initiere forskningsprosjekt og rekruttere til forskning.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetting vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder

Simulering og ferdighetstrening

2 ganger per uke er det satt opp 2 LIS leger fra kl 8-9 som utfører simuleringstrening i laparaskopi på eget D-boks rom som fører fram til sertifisering (Modell: «Boksen går»).

Målsetting er også 1 time/uke med «hands on» undervisning i praktisk fødselshjelp etter rotasjonsprinsipp av LIS på simuleringsmodell (Modell: «GETPRO»).

Tillitsvalgte

Yngre legers forening (Ylf) har en avdelingstillitsvalgt som inviteres til møter som har med budsjett, bemanning og arbeidsforhold å gjøre.

Vi har dessuten et avdelingsvalgt verneombud blant legene som ivaretar HMS-forhold.

Tillitsvalgte får permisjon til kurs/ opplæring i tillitsvalgtarbeid.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med utdanningskoordinerende klinikkoverlege Anne Tandberg